

ការងារជាបច្ច័យញ៉ាំងលោកឲ្យចំរើន

ហ្វូងនិពន្ធមន្ត្រី ញ៉ក - ថែម រៀបរៀង

មនុស្សដែលកើតមកក្នុងលោកគ្រប់រូប ត្រូវតែធ្វើការងារ ដើម្បីចិញ្ចឹមជីវិតរៀងខ្លួន, យើងអាស្រ័យនៅក្នុងលោក មិនធ្វើកិច្ចការអ្វីមិនបានជាដាច់ខាត ព្រោះកិច្ចការរបស់ មនុស្ស បីដូចជាតូចក្របូកង់យ៉ាងធំសម្បើមអស្ចារ្យ ដែលអាចធ្វើឲ្យមនុស្សលោកវិល ទៅកាន់សេចក្តីចំរើនឥតអាក់រាប់ចាប់ តាំងពីបុរាណ ដរាបមកដល់សម័យបច្ចុប្បន្ន ។ មនុស្សសម័យបុរាណបានចាប់ផ្តើមធ្វើការត ៗ គ្នាមកហើយ រាប់រយរាប់ពាន់ឆ្នាំ ទើប លោកយើងបានដុះដាលចំរើនដូចសម័យសព្វថ្ងៃនេះ។

តាមដោយពិតកិច្ចការស្នាដៃរបស់មនុស្សទេតើ ដែលជាតូចក្រយ៉ាងសំខាន់ សម្រាប់ ឯកជន ឬមហាជន ឬសង្គម ឬសម្រាប់ប្រទេសជាតិ រហូតដល់ពិភពលោកទាំងមូល ដែលយើងអាស្រ័យនៅសព្វថ្ងៃនេះ ។ ហេតុនេះ ទើបយើងមើលឃើញជាក់ច្បាស់ថា ក្នុងលោកនេះ គ្មានមនុស្សនៅទំនេរទេ សុទ្ធតែមានការងារទៅតាមសភាពរៀង ៗ ខ្លួន កាលយើងនៅតូចយើងក៏ធ្វើការផ្សេង ៗ មានស៊ីដឹក, ដេក, ដើរ, ឈរ, អង្គុយ, យំ, សើច ។ល។ ដល់ចំរើនវ័យជំបន្តិចឡើង យើងក៏ធ្វើការសិក្សារៀនសូត្រ ហាត់លោត, ហាត់រត់, ហាត់ហែលទឹក ។ ល ។ ដល់មានអាយុគ្រប់នីតិភាព យើងត្រូវធ្វើការចិញ្ចឹមជីវិតអាត្មា នឹងគ្រួសារទៅទៀត ។ ការធ្វើរបរចិញ្ចឹមជីវិតនឹងការគ្រប់គ្រងរក្សាគ្រួសារ ជាភាសរៈ ប្រចាំរបស់មនុស្សគ្រប់រូបដោយពិត ។

ខ្វះក្បាលនឹងសេចក្តីឈ្លានវៃ ព្រមទាំងសេចក្តីព្យាយាមរបស់មនុស្សទេតើ ដែលធ្វើឲ្យ ពិភពលោកដ៏ធំទូលាយមហិមានេះ សមជាទីស្នាក់នៅនៃមនុស្សលោក ។ សេចក្តីចំរើន ដែលហៅថា អារ្យធម៌របស់លោកជាផលដែលបានមកពីខ្វះក្បាលនឹងសេចក្តីប្រឹងប្រែង ធ្វើការរបស់មនុស្សទាំងអស់ ។ គ្រប់យ៉ាងក្នុងលោក តែងតែមានការប្រែប្រួលជានិច្ច គ្រប់ ៗ នាទី ។ មនុស្សសម័យបុរាណ មានគំនិតចង់ហោះហើរដើរធុរានលើវេហាស៍ដូច ជាបក្សី ។ មានគំនិតគិតចង់បង្កើតយានជំនិះវិសេសផ្សេង ៗ មកហើយ ដូចមានសេចក្តី ដំណាលពីមនោភាពរបស់មនុស្ស ក្នុងសាស្ត្រាវិជ្ជាវិសេស មានរឿងហង្សយន្ត ឬក្នុង ម៉ាល័យជាដើម។

គំនិតគិតស្មានរបស់មនុស្សសម័យជាន់ដើម ក្លាយទៅជាការពិតឡើងក្នុងសម័យជាន់ ក្រោយនេះ ដូចជាយានជំនិះយ៉ាងវិសេស ៗ ទាំងខាងជើងទឹក ទាំងខាងជើងគោក ទាំង

យ៉ាងអាកាស ដូចរថយន្ត, រថភ្លើង, កប៉ាល់, យន្តហោះ សម្រាប់ពង្រឹងផ្លូវគមនាគមន៍
ឲ្យខ្លីចុះ អាចទៅបានគ្រប់ទិសទីក្នុងលោក ។ ខាងការជូនដំណឹងគ្នាទៅវិញទៅមក
ហាក់ដូចជាយើងបានសម្រេចវិជ្ជាក្នុងទិព្វ ត្រចៀកទិព្វទាន់ចិត្ត ដូចទូរស័ព្ទទូរលេខនឹង
វិទ្យុជាដើម ។ ផ្នែកខាងការរីករាយកំសាន្តចិត្តក្នុងវេលារត្រីវិញក៏មានភាព យន្ត (កុន
ស្រមោល) នឹងវិទ្យុភាពយន្ត ហើយមកក្នុងសម័យបរមាណូនេះ វិជ្ជាការរបស់មនុស្សរឹង
រឹតតែចម្លែកអស្ចារ្យណាស់ទៅទៀត ដូចជាគ្រាប់បែកបរមាណូនឹងវត្ថុសព្វសារពើ
ដែលធ្វើពីវិទ្ធិបរណូ សុទ្ធសឹងតែអស្ចារ្យណាស់ ។ ហើយអំណើះតទៅខាងមុខទៀត
អាចកើតអស្ចារ្យចម្លែកប្លែក ៗ ថ្មី ៗ ទៀត ។ ច្រើនលើសលន់គណនា ដែលសម្រេច
ដោយបញ្ញានឹងស្នាដៃរបស់មនុស្សមិនខាន ។

ក្នុងចំណោមពួកអ្នកជញ្ជឹងរំពឹងគិតចង់រៀបចំ ពិភពលោកឲ្យបានចម្រើនរុងរឿង ប្រកប
ដោយសេចក្តីសុខក្សេមក្សាន្ត បើពោលដោយភាគច្រើន គឺពួកអ្នកប្រាជ្ញវិទ្យាសាស្ត្រ
ដែលបានខំប្រឹងកសាងសេចក្តីចម្រើននឹងការស្រួលសប្បាយ ដល់មនុស្សជាតិផងគ្នា ។
មានចូនកាល លោកអ្នកនឹកស្មានថា គំនិតពួកអ្នកប្រាជ្ញវិទ្យាសាស្ត្រ ជាគំនិតឥតហេតុ
ផលហួសវិស័យមនុស្សលោក តមកសម័យខាងក្រោយ ក្លាយទៅជាការពិតជាក់ស្តែង
ឡើង ពិភពលោកទើបប្រដាប់ប្រដាដោយរបស់ចម្លែក ៗ ច្រើនជាអនេកប្រការ គួរឲ្យ
អស្ចារ្យណាស់ ដែលជាផលកើតឡើងដោយសតិបញ្ញានឹងស្នាដៃរបស់អ្នកប្រាជ្ញ
វិទ្យាសាស្ត្រដោយភាគច្រើនបំផុត។

កាលបើយើងសំឡឹងមើលជុំវិញខ្លួនយើង ហើយសួរខ្លួនឯងថា នរណាជាអ្នកសាងវត្ថុ
ផ្សេង ៗ អស់ទាំងនោះឡើង អ្នកណាកសាងរថយន្ត, រថភ្លើង, ភ្លើងអគ្គិសនី, យន្តហោះ
ជាដើម អ្នកណាជាអ្នកគិតផ្សំផ្គុំបំបាត់រោគនានា, អ្នកណាជាអ្នកគិតប្រឌិតផលិតភ័ណ្ណ
អំពីវត្ថុឥតជំឿននានាឲ្យទៅជារបស់មានប្រយោជន៍ ត្រាតែយើងមានគ្រឿងប្រើប្រាស់
ប្លែក ៗ ច្រើនជាអនេកអន្ត, យើងអាចតបដោយខ្លួនឯងថា ពួកអ្នកប្រាជ្ញវិទ្យាសាស្ត្រ
អស់នោះហើយដែលបានប្រសិទ្ធិ និរមិត្តវត្ថុអស់នោះឲ្យកើតឡើង ។ អ្នកប្រាជ្ញ
វិទ្យាសាស្ត្រទាំងឡាយ មិនបានប្រាថ្នាផលប្រយោជន៍ផ្ទាល់ខ្លួនប៉ុន្មានទេ ដោយយល់
ឃើញហើយប្រកាន់ថា កាលបើកើតមកជាមនុស្ស ត្រូវតែបំពេញមុខក្រសួងរបស់
មនុស្សគឺជួយគ្នាព្រួយដៃគ្នាគ្រប់ គ្រងពិភពលោកឲ្យបានចម្រើន ប្រកបដោយបកតិសុខ
យ៉ាងធំទូលាយ ។ ដោយហេតុពួកអ្នកប្រាជ្ញវិទ្យាសាស្ត្រ មានបំណងចំពោះផលចម្រើន
ដោយរូបរម្មគ្នានេះ ទើបយើងគួរចារិករំលឹកគុណ របស់បុគ្គលដែលធ្វើសារប្រយោជន៍
ដល់លោកគ្រប់ខណៈ។

ផលសម្រេច ដែលជួយស្វ័យមនុស្ស ឲ្យមានកេរ្តិ៍ឈ្មោះនឹងកិត្តិយសល្បីល្បាញ ព្រមទាំងធ្វើឲ្យប្រទេសជាតិចំរើនរុងរឿងឡើង នេះនាំឲ្យយើងយល់ថា ផលសម្រេចជារបស់សំខាន់ក្រៃលែង ប៉ុន្តែការដែលនឹងញ៉ាំងផលសម្រេចរបស់ខ្លួន ឲ្យបានដល់គោលបំណងនោះ លុះតែអាស្រ័យសមត្ថភាពក្នុងការងារជាគោលសំខាន់ ។ រដ្ឋបុរសរាល់រូបអ្នកប្រាជ្ញវិទ្យាសាស្ត្ររាល់គ្នានឹងពួកអ្នកសិល្បៈករ បានខំព្យាយាមយ៉ាងម៉ឺងម៉ាត់ ដើម្បីញ៉ាំងការដែលខ្លួនធ្វើនោះឲ្យបានសម្រេចជារូបរាងឡើង។

តាមធម្មតា មនុស្សយើងមានអំណាចមួយ ដែលធម្មជាតិបានប្រគល់ឲ្យមក តាំងពីកំណើតគឺខួរក្បាល ។ មនុស្សដែលមានខួរក្បាល រមែងមានសតិបញ្ញាសម្រាប់ត្រិះរិះរកហេតុផល ចំពោះរបស់ដែលមាននៅជុំវិញខ្លួនយើង ព្រមទាំងគោលការណ៍សម្រាប់ការពិចារណាព្រឹត្តិការណ៍បានជាក់ច្បាស់, ដំណើរនេះធ្វើឲ្យមនុស្សជាតិ មានភារៈខ្ពង់ខ្ពស់ជាងសព្វសត្វទាំងឡាយយ៉ាងត្រដែតត្រដឹម ។ ផលសម្រេចគ្រប់ចំណែកដែលមាននៅក្នុងលោកនេះ កើតមកពីស្នាដៃរបស់មនុស្សទាំងអស់ចំណែកខាងសព្វសត្វទាំងឡាយ គ្រាន់តែជាគូដៃ ឬជាគ្រឿងឧបករណ៍មួយយ៉ាង ដែលមនុស្សប្រើប្រាជ្ញាណ្ឌសរៃរបស់ខ្លួន យកមកបង្ហាត់ប្រើការជាប្រយោជន៍ដល់មនុស្សផងគ្នា ។ មនុស្សជាតិនេះជាអ្នកគ្រប់គ្រងពិភពលោកមកហើយរាប់សែនរាប់លាន ឆ្នាំ ហើយនឹងតាំងនៅក្នុងលោកដរាបដល់លោកបែកធ្លាយទំលាយទៅវិញ ។ កាលបើយើងដឹងថា មនុស្សជាតិត្រូវបានគ្រប់គ្រងលោកដូច្នោះ ទើបត្រូវតែយើងដែលជាមនុស្សគ្រប់ ៗ រូប ប្រើសមត្ថភាពក្នុងការគ្រប់គ្រងលោក ដោយការធ្វើឲ្យកើតសន្តិសុខព្រមទាំងអារ្យធម៌ថ្លៃថ្នូរដល់លោកបានដល់ការធ្វើខ្លួនឲ្យមានប្រយោជន៍ដល់លោករូបរួមគ្នា។

សេចក្តីសម្រេចគ្រប់យ៉ាង កើតមកពីគំនិតមានបំណងមុតមាំ ជាមូលដ្ឋានដ៏សំខាន់ ។ កាលពីមួយរយឆ្នាំមុននេះ ឬមុននោះឡើងទៀត គ្មាននរណាគិតនឹកថា មនុស្សយើងអាចហោះហើរបាន ឬមានយន្តហោះអណ្តែតលឿនទៅក្នុងអាកាសបាន ជាយានយ៉ាងវិសេស មានសន្ទុះលឿនស្មៅគូរឲ្យអស្ចារ្យ ជាការពង្រួញផ្លូវគមនាគមន៍យ៉ាងឆ្ងាយណាស់ ដែលពីដើមត្រូវធ្វើដំណើររាប់ខែឬឆ្នាំទើបទៅដល់ ឥឡូវនៅត្រឹមតែរាប់ម៉ោងឬរាប់ថ្ងៃប៉ុណ្ណោះ ។ ក្នុងទឹកមានកប៉ាល់កាណូតជាដើម ប្រើជាយានយ៉ាងលឿនស្មៅមិនបាច់ប្រើថែវច្រវា ថ្នោលឬក្តោង ។ លើគោក មានរថយន្ត រថភ្លើង ប្រើបានរហ័សស្រួលសប្បាយជាអនេក ជាជំនួសរថសេះ ឬរទេះគោ ឬដំរី ។ ក្រៅអំពីនេះនៅមានគ្រឿងឧស្សាហកម្មផ្សេង ៗ ទៀត ដូចជាឧស្សាហកម្មតម្បាញការដេរជាក់ ដោយយន្ត ពួកអ្នកគិតប្រឌិតវត្ថុអស់នេះដំបូងបំផុតនោះ ត្រូវនាំគ្នាសើចចំអកឡើយ ហើយយល់ថា ជា

គំនិតឆ្លុះរើវាយឥតខ្ចីមសារ ។ ជាពិសេសពួកអ្នកដែលធ្វើគ្រឿងភាជនដីដុត ដែល
យើងប្រើប្រាស់សព្វថ្ងៃនេះ ក៏ត្រូវគេចោទបរិហារថាឆ្លុះរើសង្កត់ ឬថាល្ងង់ល្ងិត
ណាស់ ។ ប៉ុន្តែអ្នកដែលមានគំនិតដែលគិតប្រឌិត បានខំព្យាយាមរកវិធីធ្វើគ្រឿងភាជន
ដី (ពែង, ចាន, កន្តោរ,) ត្រាដែលបានសម្រេចដូចបំណងនោះ គោងចាយវាយទ្រព្យ
សម្បត្តិស្ទើរតែអស់រលីងពីខ្លួន ហើយអស់ពេលវេលាស្រាវជ្រាវរកដល់ ១០ ឆ្នាំ ទើប
បានសម្រេច ដូច្នោះទើបឃើញថាអ្នកដើមគំនិតដែលបានគិតប្រឌិតរបស់ប្លែក ៗ ឡើង
ជាមនុស្សមានគំនិតមុតមាំមានព្យាយាមម៉ឺងម៉ាត់ណាស់។

ចិត្តិទ្ធិបាទជារបស់សំខាន់បំផុត ដែលអាចញ៉ាំងសេចក្តីសម្រេចឲ្យបង្កើតឡើងបានដល់
មនុស្សគ្រប់រូប ។ អ្នកធំ ៗ ឬរដ្ឋបុរស ត្រូវតែមានបំណងមុតមាំជាប្រធាន ទើបបិតនៅ
ក្នុងតំណែងសំខាន់ៗបាន ដោយបង្ហាញឲ្យឃើញសមត្ថភាពក្នុងការងារ ហើយ
អាស្រ័យសេចក្តីព្យាយាមមិនរួញ ត្រាដែលបានទៅដល់ផលដែលខ្លួនប៉ុនប៉ងសំដៅទុក
ទើបឃើញថា សេចក្តីសម្រេចត្រូវអាស្រ័យហេតុ ២ ប្រការ គឺបំណងនឹងសេចក្តី
ព្យាយាម បើខ្វះគុណធម៌ ២ ប្រការនេះ រមែងនឹងសម្រេចទៅបានដោយកម្រណាស់ ។
យើងគង់បានឃើញស្រាប់ហើយថា ហាងរានលក់ដូរឬក្រុមហ៊ុន ដែលលើកលែង
ធ្វើការជំនួញ ព្រោះខាតទុន ឬលក់ដូរមិនដាច់ ។ ការដែលហាងរាន ឬអ្នកចាត់ការមិន
មានបំណងនឹងសេចក្តីព្យាយាមមុតមាំ ក្នុងការលក់ដូរឲ្យបានចំរើនរុងរឿងត ៗ ទៅ មិន
យកចិត្តទុកដាក់នឹងការទទួលបំរើប្រជាជន ដោយសុចរិតស្មោះត្រង់ទេ កិច្ចការខាងផ្លូវ
ជំនួញក៏នឹងចំរើនលូតលាស់ទៅពុំបានដែរ។

ការមានមានៈមុតមាំនឹងសេចក្តីព្យាយាមមិនរួញ ជាបច្ច័យយ៉ាងសំខាន់ក្នុងកិច្ចប្រកប
ការងារដែលខ្លួនចាប់ផ្តើមធ្វើឡើងឲ្យបានសម្រេចដូចបំណង។

មានមនុស្សជាចំនួនច្រើន ដែលនឹកចង់ផ្តើមធ្វើអ្វីក៏ចាប់ធ្វើការនោះទៅ តែគ្រាន់តែធ្វើ
ទៅបានបន្តិច ក៏នឿយណាយរសាយសេចក្តីព្យាយាមបន្តិចម្តង ៗ ត្រាតែលែងធ្វើការ
ដែលចាប់ផ្តើមធ្វើពីដំបូងនោះ ។ នេះបញ្ជាក់ឲ្យឃើញថា គេខ្វះសេចក្តីមានៈ ដែលជា
ដើមហេតុនៃសេចក្តីសម្រេចនុះឯង ។ គោលសំខាន់ដែលនឹងធ្វើការឲ្យសម្រេចទៅបាន
នោះនៅត្រង់សេចក្តីមានៈ ព្យាយាមមិនរួញ យកជ័យជំនះចំពោះឧបសគ្គនានាប្រការ
ចុះដៃធ្វើរៀង ៗ ទៅមិនអាក់ខាន មុខជានឹងបានទទួលផលសម្រេចជាប្រាកដ ។ មាន
ជនតាំងចិត្តធ្វើការមុតមាំក្នុងជាន់ដំបូង ដល់ចាប់ធ្វើការនោះបានបន្តិចទៅ បែរជាមាន
គំនិតរកកន្លែកចិត្តលះបង់ការចាស់ចាប់ធ្វើការថ្មីត ទៅទៀត បុរាណលោកពោលទុក
ថា « ចាប់នេះចាប់នោះមិនឆ្កោះត្រង់ណា » រមែងមិនបានសម្រេចការអ្វីឲ្យបានជាផល

ប្រយោជន៍ចំពោះខ្លួន ឬចំពោះលោកឡើយ ។ ជនបែបនេះ ក៏មានឈ្មោះថាមនសិការៈ ចំពោះការងារនឹងសេចក្តីព្យាយាមមិនរួញរាហ្នឹងឯង ។

គំនិតដែលគិតផ្សេងតាមជោគជតា ធ្វើឲ្យមនុស្សមានសេចក្តីរួញរាដោយយល់ថាខ្លួនឥត មានជោគវាស្នា ឬចូនកាលរងចាំមានជោគល្អសិនសឹមធ្វើការងារ ។ ការពិតនោះ ជោគ វាស្នាហ្នឹងឯងមិនសូវជាសំខាន់ប៉ុន្មានទេ បើអ្នកណាគិតតែរងចាំជោគវាស្នាមានមក មុខជាអត់បាយស្លាប់មិនខាន ដូចមានរឿងនិទានបុរស ៣ នាក់៖ ម្នាក់នោះគេបញ្ជាក់ ថា មានបុណ្យវាស្នានឹងបានគ្រងរាជជាក្សត្រ ក៏គិតតែពីពិតអង្គុយចាំដេកចាំរាជរថមក ទទួលឲ្យទៅគ្រងរាជ សម្បត្តិ មិនគិតខ្វល់ខ្វាយធ្វើការងារត្រាតែអត់បាយស្លាប់ទៅ ។ ឯ សម្លាញ់ពីរនាក់ទៀត ខំខ្វល់ខ្វាយធ្វើការងារ ព្រោះគ្រូទាយថា ឥតជោគវាស្នា គ្រាន់តែ មានសម្បត្តិចាយវាយគ្រប់គ្រាន់ មិនរហោមហាម ។ អ្នកខ្លះផ្សេងជោគវាស្នាទិញឆ្នោត ដែលមានផលយ៉ាងស្អាតស្អែងណាស់ ត្រឹម ១% ប៉ុណ្ណោះ ។ រឿងជោគជតារាសីរបស់ មនុស្សយើងនេះ ជារបស់មិនគួរជឿទេ អ្នកដែលជឿគ្រូទាយ ក៏គិតតែដេកចាំជោគឥត ធ្វើការអ្វី ជាពួកមិនគិតចេញទុនអ្វី គិតតែឲ្យខាងបានចំណេញតែម្យ៉ាង តើគំនិតនេះ សមហេតុផលទេ?

មានជនានុជនដោយច្រើន មិនសូវនឹកគិតរលឹកដល់ពេលវេលាដ៏មានដំឡែរបស់ខ្លួន ដែលកន្លងរំលងទៅរាល់ ៗ ថ្ងៃ ដោយមិនបានធ្វើប្រយោជន៍អ្វី ។ ប្រសិនបើនឹកឃើញ មុខជានឹកស្តាយក្រោយច្រើនអ្នកខ្លះបណ្តោយខ្លួន ឲ្យធ្លាក់ទៅក្នុងអបាយមុខ គិតតែ ខាងស៊ីដឹកដើរលេងសប្បាយទៅតាមរោងមហាស្រពផ្សេង ៗ រាល់ថ្ងៃ ។ ប្រសិនបើគេ គិតថាគេកើតមកគិតតែពីខាងសប្បាយមួយមុខ ឥតគិតដល់កេរ្តិ៍ឈ្មោះកិត្តិយសឬ សេចក្តីចំរើន ឬវិនាស ក៏លើកទុកទៅចុះ ព្រោះមនុស្សជំពូកនេះ បើមានភាគច្រើនក្នុង លោក មុខជាធ្វើលោកទាំងមូលឲ្យទៅជាសត្វលោកមិនមែនជាមនុស្សលោកដូច សព្វ ថ្ងៃនេះទេ ប៉ុន្តែមនុស្សយើងគ្រប់រូប រមែងមានខួរក្បាលសម្រាប់ហាត់រៀនប្រើការជា ប្រយោជន៍បានគ្រប់ខណៈ ហើយអត្ថប្រយោជន៍នេះ កាលបើកាន់តែលូតលាស់ចំរើន ឡើង ៗ នឹងជួយបំពេញសេចក្តីខ្វះខាតរបស់ប្រទេសជាតិ បានជាអនេកប្រការអ្នក ដែលបានកសាងសេចក្តីចំរើនដល់ប្រទេសជាតិ បានច្រើនត្រឹមណាកិត្តិយសនឹងកេរ្តិ៍ ឈ្មោះក៏ចារិកជាប់នៅក្នុង ប្រវត្តិសាស្ត្ររបស់ជាតិ អស់កាលជាយូរអង្វែងដរាបនោះ ។ ហេតុដូច្នោះ ទើបយើងត្រូវចេះប្រើពេលទំនេររបស់យើង ឲ្យបានសម្រេចជា អត្ថប្រយោជន៍ដល់ខ្លួនយើង ដរាបដល់វង្សត្រកូលប្រទេសជាតិរបស់យើង សូម្បីក្នុង ១ ថ្ងៃត្រឹម ១ ម៉ោង មួយខែ ៣០ ម៉ោង មួយឆ្នាំ ៣៦៥ ម៉ោង ចុះដល់ ១០ ឆ្នាំទៅ តើប៉ុន្មាន

ម៉ោង? - ការសិក្សារបស់ក្មេងក្នុង ១ ឆ្នាំ ជាង ១.០០០០ ម៉ោង ប៉ុណ្ណោះ ក៏អាចញ៉ាំងផលសម្រេចជាអនេកប្រការរាល់ ៗ ឆ្នាំ ។ បើលោកចេះប្រើពេលទំនេររបស់លោក ត្រឹម ១ ថ្ងៃ ១ ម៉ោង ឬ ២ ម៉ោង សម្រាប់ការសិក្សា លោកក៏នឹងមានចំណេះ កើនចំរើនឡើងមិនមែនតិចឡើយ មានឧទាហរណ៍ដូចវិញ្ញូជន ដែលចេះប្រើពេលទំនេរត្រឹម ១ ថ្ងៃ ១ - ២ ម៉ោងប៉ុណ្ណោះ គេអាចសរសេរវចនានុក្រមបានជាច្រើនភាគហើយមានវិញ្ញូជនខ្លះ អាចហាត់និយាយភាសាផ្សេង ៗ បានដល់ ១២ ភាសា ព្រោះចេះប្រើពេលទំនេរត្រឹម ១ ថ្ងៃ ១ ម៉ោង២ម៉ោងប៉ុណ្ណោះ។

តអំពីនេះទៅ លោកនឹងឃើញថា ការប្រើពេលទំនេរឲ្យមានប្រយោជន៍នោះ តើជាការសំខាន់ដូចម្តេចខ្លះ?-

អស់លោកអ្នកដែលធ្លាប់ធ្វើការមកយូរ ៗ ហើយ បានទទួលផលកម្រៃនៅដដែល មិនកើនចំរើនឡើងសោះ នោះបើគេចេះប្រើពេលទំនេរស្វែងរកផលប្រយោជន៍តទៅទៀតនឹងមានកំរើកើនចំរើនឡើង បានធូរចាយសប្បាយចិត្តច្រើនមិនខាន ។ កិលហ្វារ៉ាដេយ៍ ជាអ្នកប្រាជ្ញវិទ្យាសាស្ត្រជាតិអង់គ្លេសយ៉ាងល្បីល្បាញ កាលពីក្មេងទីទាល់ក្រណាស់ ធ្វើការហាត់ដេរក្របសៀវភៅនៅរោងពុម្ព ១ ដោយឥតបានទទួលប្រាក់រង្វាន់ឈ្នួលទេ តែកុមារនេះបានខំប្រើពេលទំនេរ ៗ ដែលនៅសល់ពីការហាត់ដេរក្របសៀវភៅនោះ ខំពិនិត្យមើលសៀវភៅទាំងឡាយ ដែលគេយកមកជួលដេរក្របនោះ ស្ទើរតែគ្រប់ ៗ សៀវភៅ ទើបបណ្តាលឲ្យសេចក្តីចេះដឹងរបស់ហ្វារ៉ាដេយ៍ កាន់តែរីកចំរើនឡើង ហើយជួបជួនជាមានគេយកសៀវភៅ « ឥនស៊ីតូប៉េឌីប្រើតានិក » មកឲ្យដេរក្រប កុមារក៏បើកមើល បានប្រទះត្រង់កន្លែងនិយាយពីវិជ្ជាអគ្គិសនី ក៏នឹកភ្នែកចង់ចេះដឹងក៏សាកល្បងលមើល ឃើញផលជាក់ស្តែងហុចដល់គំនិត ។ តាំងពីកាលនោះមកហ្វារ៉ាដេយ៍ក៏ខំប្រឹងសិក្សាវិទ្យាសាស្ត្រឡើង តមកបានអានសៀវភៅវិជ្ជាគីមីដែលមានក្នុងសៀវភៅនោះ ត្រាតែស្ទាត់ជំនាញ ។ ថ្ងៃមួយមានឱកាសបានចូលទៅស្តាប់បាបកថាខាងវិទ្យាសាស្ត្រ នៅរាជបណ្ឌិត្យស្ថាន មានចិត្តស្ម័គ្រចូលទៅធ្វើការក្នុងតំណែងភ្នាក់ងារវិទ្យាសាស្ត្រ នៅរាជបណ្ឌិត្យស្ថាននោះ ហ្វារ៉ាដេយ៍បានសាកល្បងវិជ្ជាអគ្គិសនីនឹងគីមី ត្រាតែបានជួបប្រទះវិធីផ្សេង ៗ យ៉ាងច្រើនបំផុត ។ តមកបានទទួលនាទីជាចាងហ្វាង ហើយបានទទួលកិត្តិយសជានាយកខាងវិជ្ជាហ្វីស៊ិកនឹងគីមី ។ គ្មានអ្នកណានឹកនាថា ក្មេងកំសត់កូនជាងដំដែក នឹងមានកិត្តិយសកេរ្តិ៍ឈ្មោះល្បីហើយទៅជាអ្នកប្រាជ្ញវិទ្យាសាស្ត្រយ៉ាងល្បីល្បាញដល់ម៉្លោះឡើយ ។ យ៉ាងស្ទើរហ្វែនស័ន ជាតូយ៉ាងដ៏គាប់ប្រសើរមួយរបស់មនុស្ស ។ កាលចាប់ផ្តើមធ្វើរបរ

ចិញ្ចឹមជីវិត គេជាអ្នកដឹកអណ្តូងវ៉ែយ៉ាងកំសត់ តែមានគំនិតគិតជញ្ជឹងដល់ឋានៈរបស់ខ្លួនគួរឲ្យបានគាប់ប្រសើរជាង នេះណាស់ ក៏ស្រាប់តែដុះគំនិតសំខាន់ឡើងក្នុងខួរក្បាលរបស់គេ គឺការគិតសាងតូចក្រវល់ភ្លើងឡើង ដ្បិតនៅក្នុងសម័យនោះ គេនៅនិយមប្រើរទេះសេះនឹងរទេះលា សម្រាប់ដឹកនាំសម្ភារៈនឹងអ្នកជិះដោយសារ ដែលនាំមិនស្រួលដល់ការគមនាគមន៍ណាស់ ។ តែខ្លួនជាអ្នកទីទាល់ក្រណាស់គំនិតនេះនឹងកើតផលឬឥតផលនៅជា ប្រស្នា គេខំធ្វើការដឹកត្បូងថ្មបានកំរៃប្រចាំថ្ងៃបន្តិចបន្តួច ទាំងមិនមានផលកំរៃពីផ្លូវដទៃទៀតផង ។ ទើបគេកើតគំនិតគិតស្វែងរកផលកំរៃពីខាងក្រៅក្រៅពីមុខរបរសព្វថ្ងៃ គេគិតធ្វើការស៊ីឈ្នួលជួលដេរប៉ះខោអាវ ជួសជុលស្បែកជើងរបស់ពួកកម្មករផងគ្នា បានកំរៃកើនចំរើនឡើងខ្លះ ហើយខំសន្សំប្រាក់កាសសម្រាប់ដាំឡែសាលារៀននៅពេលយប់ គេមានសេចក្តីកង្វល់មួយដែលត្រូវទទួលភារៈ គឺបិតាខ្ញុំកំភ្នែក ដែលត្រូវចិញ្ចឹមបីបាច់ថែរក្សាបើទុកជាមានឧបសគ្គដូច្នោះក៏ដោយគេ ក៏ឥតរូញរាគោលបំណងរបស់គេគឺការសាងរថភ្លើងឲ្យបានសម្រេច។

កាលគេដំណើររឿងនេះឲ្យអ្នកដទៃស្តាប់ ពួកអ្នកស្តាប់ត្រឡប់ជាបន្តុះថា មានគំនិតឆ្គួតរវើរវាយ អ្នកខ្លះក៏ថា រថចក្រអ្នកឯងធ្វើឲ្យកើតភ្លើងឆេះមិនខាន អ្នកខ្លះថាធ្វើដូចម្តេចកើត បើប្រើដុតភ្លើងដូច្នោះ មុខជាអ្នកជិះរថចក្រឈ្នួលក៏ផ្សែងភ្លើងស្លាប់មិនខាន អ្នកខ្លះបន្តុះថា ប្រហែលជាដល់គ្រាហ៊ីនហោចនៃពួកជាងធ្វើរថរទេះទូកក្តារហើយ ។ ប៉ុន្តែ ១៥ឆ្នាំ តមក ពួកអ្នកតិះដៀលដល់គំនិតយ៉ាងចំឡែកនោះ ត្រឡប់រៀងឆ្ងល់នឹកស្ទើរចរាស់គ្នា កាលដែលរថភ្លើងមួយដំបូងរបស់គេ បានចាប់បើកលឿនទៅបានលើផ្លូវដែកព្រមទាំងអ្នកជិះជាចំនួនច្រើន នេះហើយជាគំនិតយល់សប្តិ ទ្រឡប់ជាមានមែនពិតឡើងយ៉ាងអស្ចារ្យ។

លិនគល្ល៍ប្រធានាធិបតីនៃទ្វីបអាមេរិកក្នុងសម័យមួយ ដំបូងឡើយជាក្មេងកំសត់អាស្រ័យនៅក្នុងខ្ទមតូចមួយ មិនដែលចូលសាលារៀន គ្មានសៀវភៅរៀន គ្មានគ្រូបង្រៀន តែដែលអាចធ្វើជាមនុស្សមានកេរ្តិ៍ឈ្មោះល្បីល្បាញក៏ព្រោះការហាត់ រៀនខ្លួនឯង នឹងការរាប់អានខ្លួនឯង ។ វិធីដែលគេប្រតិបត្តិ គឺខំរៀនអក្សរដោយខ្លួនឯង ដោយអាស្រ័យពន្លឺភ្លើងឧសដែលដុតនៅខាងមុខខ្ទម គេជឿថា គេតោងរៀនឲ្យបានសម្រេច។

យើងបានដឹងជាក់ច្បាស់ហើយថា សេចក្តីសម្រេចរបស់មនុស្សនៅត្រង់ខ្លួនឯងតាំងចិត្តពិតជាប្រធាន សេចក្តីនិយមរាប់អានខ្លួនឯងក៏ជាការសំខាន់ណាស់ដែរ ។ មានទំនងដែលគួរឲ្យស្តាយពេក ចំពោះយុវជនក្នុងសម័យសព្វថ្ងៃនេះ ច្រើនមានគំនិតមិនរហ័ស

រូសរាន់ទាន់កាលសម័យរបស់លោក ដែលចំរើនឡើងយ៉ាងឆាប់រហ័ស ហើយគេគិត
យល់ដល់ឋានៈ នឹងការបររបស់ខ្លួន ថាល្មមគ្រប់គ្រាន់សម្រាប់ខ្លួនហើយ ឬដោយទំរង់
ខ្លួនប៉ុណ្ណោះ ទើបគេខំប្រឹងខ្វាយស្វែងរកអត្ថប្រយោជន៍អ្វីតទៅទៀត ។ មានខ្លះ
យល់ខុសថា ការស្រួល ៗ ងាយ ៗ ជារបស់គាប់ប្រសើរសម្រាប់ជីវិតរបស់ខ្លួន ទោះបី
បានប្រាក់រង្វាន់បៀវត្សបន្តិចបន្តួចក៏ដោយ ជនពួកនេះមិនបានភ្នកនឹកដល់ធម្មជាតិ
ដែលបានប្រគល់សតិបញ្ញានឹងសមត្ថភាពមកដល់ខ្លួនគ្រប់ ៗ រូប តាំងពីមកចាប់
កំណើតក្នុងនាលោកិយនេះ ហើយឥតបានប្រើសមត្ថភាពនោះសោះ ។
តាមដោយពិតនោះ នៅប្រទេសយើងសព្វថ្ងៃនេះ មានជនដែលបានទទួលការសិក្សា
មកហ្មត់ចត់តិចណាស់ ។ អ្នកដែលចង់ចេះចង់ដឹងជ្រៅជ្រះ ត្រូវតែខំសិក្សាដោយខ្លួន
ឯង តោងយកចិត្តទុកដាក់អានប្រវត្តិរបស់មនុស្សសំខាន់ ៗ ក្នុងលោក ដើម្បីជាផ្លូវគំនិត
សម្រាប់ប្រកបកិច្ចការផ្ទាល់ខ្លួន នឹងជាប្រយោជន៍ដល់ប្រទេសជាតិតទៅ ។ ប៉ុន្តែគួរឲ្យ
ស្តាយពេក ហើយគួរឲ្យអណោចអាជ័យណាស់ ចំពោះប្រទេសខ្មែរយើងសព្វថ្ងៃនេះ មិន
សូវមានសៀវភៅធម៌អាថ៌នឹងបាលីបាគូបន្តិចបន្តួច សម្រាប់សិក្សាខាងផ្លូវសាសនា ។
រួមសេចក្តីខ្លីទៅ នៅស្រុកខ្មែរទាំងមូលមិនទាន់មានរោងពុម្ពនឹងសៀវភៅបោះពុម្ព ឲ្យ
សមនឹងឋានៈរបស់ប្រទេសនៅឡើយទេ ត្រង់ណោះត្រូវបងប្អូនរួមជាតិព្រួញដៃគ្នាកសាង
ឲ្យបានចំរើនឡើង ទើបប្រជាជាតិយើង ធ្វើដំណើរទៅមុខបានរហ័ស បើមិនដូច្នោះទេ
មុខជារលំរលាយជាតិ ឬជាខ្មែរក្រឡែក្លាយទៅជាជាតិដទៃមិនខាន ។
នៅនានាប្រទេស គេនិយមរាប់អានសៀវភៅ សំខាន់ជាងការមើលកុនមើលល្ខោន
ច្រើនណាស់ ។ ប្រជាជនរបស់គេគ្រប់ថ្នាក់ច្រើននិយមមើលកាសែតរាល់ថ្ងៃ យ៉ាង
ហោចណាស់ក្នុងមួយថ្ងៃ ២ ច្បាប់ក្រៅពីនេះនៅនិយមអានសៀវភៅ របស់អ្នកនិពន្ធ
ដែលមានកេរ្តិ៍ឈ្មោះទៀតរាល់ថ្ងៃ ដើម្បីជាបច្ច័យដុសខាត់ខួរក្បាលរបស់គេឲ្យក្តីថ្លា ។
ហេតុដូច្នោះ ទើបគេអាចបោះពុម្ពសៀវភៅចំណាយចេញទៅរាប់ហ្នឹងរាប់សែនក្បាល
ចូនកាលរាប់លានក៏មាន។

មានតែការអានសៀវភៅប៉ុណ្ណោះទេ ដែលធ្វើឲ្យអ្នកមានខួរក្បាលឈ្លាសវៃទាន់សម័យ
និយម ។ សៀវភៅល្អ ៗ ដែលមានសារប្រយោជន៍អាចនឹងធ្វើជីវិតនឹងឋានៈរបស់អ្នកឲ្យ
បានឡើង រុងរឿងជាអនេកប្រការ ដូចពួកមហាបុរសក្នុងលោកធ្លាប់បានប្រព្រឹត្តមក
ហើយ មានអទិដូចជា ហ្វារ៉ាដេយ៍ពិត្តនាយករដ្ឋមន្ត្រីអង់គ្លេសក្នុងសម័យមួយ នឹង
លិនគល្ល៍ប្រធានាធិបតីអាមេរិក ដែលមានកេរ្តិ៍ឈ្មោះខ្ពង់ខ្ពស់ ព្រោះការអានសៀវភៅ
នេះឯង ។ ណាប៉ូលេអុង ចក្រពត្តិបារាំងសែសក៏ទ្រង់យកព្រះរាជហឫទ័យទុកដាក់នឹង

ការអាន សៀវភៅយ៉ាងក្រៃលែង។ ប្រធានស៊ុសបេខនពោលថា « ការអានសៀវភៅ ធ្វើមនុស្សឲ្យជាមនុស្សបរិបូណ៌: » ។ តែការអានសៀវភៅនេះ ក៏មិនមែនជាការងាយស្រួលដែរ ព្រោះសៀវភៅនិមួយៗ រមែងមានទាំងរឿងល្អ - អាក្រក់ច្របល់គ្នា ទើបមុននឹងអានសៀវភៅអ្វីនោះ គួររើសរកមើលសៀវភៅណាដែលល្អ ។ សិមអាន ព្រោះសៀវភៅល្អ ។ ជាឧបាយដាស់តឿនក្រើនរំលឹកចិត្តគំនិតឲ្យទៅជាអ្នកនិពន្ធមាន កេរ្តិ៍ឈ្មោះល្បី ឲ្យកើតមនុស្សធម៌ ឲ្យកើតវិទ្យាសាស្ត្រឲ្យកើតមនុស្សសំខាន់ ។ ក្នុងលោករហូតដល់កើតចិត្តចោរយោរយោសម្លាប់គេឥតញញើតដៃដូច្នោះការជ្រើសរើស មើលសៀវភៅសិនសិមអានទើបមានប្រយោជន៍យ៉ាងសំខាន់សម្រាប់ជីវិត។

សៀវភៅជាមិត្តល្អរបស់មនុស្ស យើងបានសប្បាយរីករាយចិត្តនឹងសារប្រយោជន៍អំពីសៀវភៅ សៀវភៅឥតមានពេលប្រែប្រួលទេ បើទុកជាបានទុក្ខសោកយ៉ាងណាក៏ដោយ សៀវភៅល្អលោមចិត្តក្នុងគ្រាមានទុក្ខ នាំឲ្យសប្បាយរីករាយនៅពេលទំនេរសៀវភៅមិនបោះបង់ឲ្យយើងនៅតែម្នាក់ឯង យ៉ាងកណ្តោចកណ្តែង ក្រៅពីនេះសៀវភៅជាគ្រឿងដាស់តឿនចិត្តឲ្យយើងខំខ្ចីឃ្មាត ហើយនៅជាយុវជនទាន់សម័យជានិច្ច ។

ចប់

អគ្គបទដកស្រង់ចេញពីគេហទំព័រវិទ្យាស្ថានពុទ្ធសាសនបណ្ឌិត្យ

www.budinst.gov.kh

ដោយភិក្ខុ វណ្ណគុត្តោ ស្វាត សាលៀម

www.bodhikaram.com